

**TÄISKASVANU-
KOOLITUSE
ÕPPEKAVA
MAAPIIRKONDADES
(CAERA)**

**LÕPPHINNANG
PROJEKTILE**

**Koostas:
WIZARD PROJECT
SOLUTIONS**

Sissejuhatus

See on CAERA projekti sõltumatu hindamisaruanne. Projekti viis ellu mitmest partnerist koosnev projektimeeskond kahe aasta jooksul, alates 2005. aasta oktoobrist. Hindamisprotsessi tulemused on kogutud kaheaastase perioodi jooksul ning kujutavad endast erinevaid hinnanguid sellele, kuidas projekti on ellu viidud.

Põhilisteks hindamisprotsessi tööriistadeks on olnud (i) küsimustikud; (ii) vaatlused; (iii) kommunikatsioon; ja (iv) enese-pegeldus. Lisaks isiklikele kohtumistele projektikoosolekul kasutati sidevahenditena ka e-posti ja Yahoo-gruppi. Tagasiside hindamise tulemustest sai projektimeeskond nii projekti keskel kui lõpus. Hindaja on proovinud anda tagasisidet tasakaalustatult.

Hindamisprotsessi eesmärgid ja suunad pandi paika projekti avakoosolekul Timisoaras, Rumeenias, pidades silmas elukestvat õpet toetava Grundtvig programmi põhimõtteid. Hinnati projekti eesmärke, tulemusi, projektijuhtimist, koordineerimist, ressursside kasutamist, tulemuste levitamist ja ka projekti sõltumatu hindaja tegevust.

Lisaks kasutasid nii mitmedki partnerid enesehindamist. Alljärgnevad leheküljed annavad

peamise ülevaate vaatlustulemustest, enesehinnangust ning küsitluste tulemustest, mis 2-aastase projekti jooksul läbi viidi.

Sihid, eesmärgid ja tulemused

Sihtide, eesmärkide ja tulemuste puhul tasub käsitleda seda, kui edukas on olnud nende täitmine. Leiti mõningaid väga innovatiivseid lahendusi eelnevalt olnud probleemidele, näiteks Rumeenias kogukonna pargi loomine selleks, et sotsiaalne interaktsioon paraneks.

Projekt lõi midagi innovatiivset, sest pilootkoolitustel osalenute sõnul tunnetati seda innovatiivsust (mis on Elukestva Õppe Programmi peamine kriteerium): *"kogesime sihtrühma valikul ja inimeste olemasolevate kompetentside hindamisel uut lähenemist."*

Mis veelgi tähtsam – projekti raames tehtut kavatakse ka edaspidi jätkata, nagu on näha partnerite aruannetest ja kommentaaridest. Olgu siin näitena toodud kasvõi: *"projekti raames väljatöötatud täiskasvanukoolituse meetodeid kasutame ka edasises töös"*.

Mis puutub projekti lõppkasusaajatesse (maaelanikesse), siis projekt on selgelt neile kasuks olnud, mis ongi terve projekti hindamisel

olulisim indikaator, nagu seda väljendab alljärgnev kommentaar “*Kasusaajad nende endi sõnul said nad julgust olemaks aktiivsed ise oma elu paremaks muutmisel – otsides uusi töövõimalusi, luues ise endale töökoha või jätkates õpinguid*”.

Kuna brošüür ja käsiraamat valmisid alles projekti lõppjärgus, ei ole nende mõju kasusaajatele ja sihtrühmadele olnud võimalik hinnata.

Tööplaan ja selle elluviimine

Kuigi osa projekti tegevustest projekti käigus muutus, saavutati eesmärk jõuda enam kui 250 kasusaajani, mis on sedasorti projekti jaoks väga suur saavutus. See number väljendab ka asjaolu, et projekti raames väljatöötatud meetodid ja tööriistad on testitud statistiliselt tähelepanuväärse suurusega sihtrühmal.

Partnerid olid üksmeelselt nõus, et uus tööplaan võttis arvesse kõigi ideid. Läbi viidud tegevuste tulemusena said sihtrühmade esindajad arendada uusi oskusi ning leida sobivaid strateegiaid maakogukondades elu parandamiseks.

“Kasusaajad said nad julgust olemaks aktiivsed ise oma elu paremaks muutmisel maapiirkondades. Nad omandasid uusi oskusi ja

teadmisi (näiteks interneti ja e-posti kasutamine) ning õppisid seda, kuidas suhelda kohalike omavalitsustega.”

Negatiivsemast küljest saab välja tuua, et ajakavast ei peetud kinni ning mitmed esialgu seatud tähtajad lükati edasi. Kuigi partnerid olid üheskoos tähtaegades kokku leppinud, ei suutnud peaaegu ükski nende hulgast nendest kinni pidada, mis tõi kaasa selle, et mitmed projekti tulemused saavutati väga hilja.

Partnerite sooviks on, et kogukondade brošüüri saaks kasutada teised organisatsioonid maakogukondade elanike aktiveerimiseks. Kui see saavutatakse, on projekt olnud edukas, aidates tagada pikaajalise ja jätkusuutliku mõju.

Partnerluse efektiivsus

Kas partnerlus on tõeline ja efektiivne, kus ülesannete ja vastutuse jaotus on ühtlane ning kõik osalevad organisatsioonid saavad anda võrdse panuse? Vastuseks sellele esitatud küsimusele paluti partneritel endil välja tuua, milliseid positiivseid kogemusi on projekti raames välja toodud ja vahetatud.

Kahjuks väljaspool näost-näkki kohtumisi tundus, et partneritevahel piisavat koostööd ei olnud, kogemusi ja praktikat ei vahetatud nii palju kui oleks olnud võimalik, näitab partnerite

eneseanalüüs: “kõik meist tegid tööd iseseisvalt, partnerite vahel on suhtlemist olnud vähe”.

Mis puudutab partnerite koosolekuid, siis ainult kahte organisatsiooni esindas kogu projekti vältel sama töötajaskond ning see põhjustas teatud probleeme. Kõige eredamaks näiteks on siin asjaolu, et Hispaania partner (FASE) ei võtnud osa kahest viimasest projekti koosolekust.

Samuti tundsid partnerid selgelt, et kuna osad nende hulgast ei olnud esimese projekti (SAERA) partneriteks, tekitas see kaks eraldiseisvat rühma partnerite hulgas. Vaatluse tulemusel võib välja tuua, et see probleem tundus peale kolmandat, Poolas toimunud partnerite koosolekut lahenema.

Vaatamata sellele, et mõned partnerid olid kriitiliselt meelestatud projekti teise, Hispaanias toimunud koosoleku organiseerimise suhtes, arenas meeskonnatöö projekti kulgedes ning kulmineerus kõige edukama koosolekuga Eestis 2007. a. septembris.

Projekti juhtimine ja koordineerimine

Hinnates seda kriteeriumit, võttis hindaja arvesse, kas partneritel oli võimalik anda oma panus aruteludesse, teha kollektiivseid otsuseid ning kas koordinaator pani kaika selged juhtnöörid ja tähtajad.

Valdav enamus partneritest avaldas arvamust, et nad said koordinaatorilt selgeid juhtnööre. Võttes arvesse asjaolu, et

koordineerivas asutuses toimus projekti keskel töötaja vahetus, on see positiivne märk.

Enamus partneritest tundis samuti, et olid kehtestatud sobivad lahendused monitooringuks. Koordinaator valmistas ette vastavad dokumendipõhjad vahetult peale projekti esimest partnerite koosolekut, mis toimus 2006. a. jaanuaris.

Partnerid kasutasid sidevahenditena kokkulepitud kommunikatsioonivahendeid, näiteks Yahoo Group, mis võimaldas täiendavaid diskussioone, eriti just projekti koordinaatorite vaheldumise ajajärgul.

Koordinaator pani paika ka sobiva finantsaruandluse süsteemi, mis aitas tagada, et peetakse pidevat arvestust finantside kulutamise ja jäägi kohta ning et lõpp- ja vahearuanded saaks esitatud õigeaegselt.

“Projektijuhi vahetus tekitas segadust ja kommunikatsiooniprobleeme päris pikaks ajaks, kuid vaatamata sellisele olulisele muudatusele oli projekti juhtimine tasemel”

Levitusstrateegia ellurakendamine

Juba projekti algstaadiumis loodi kodulehekülg, mis võimaldas levitada informatsiooni nii projekti

eesmärkide, tegevuste, tulemuste kui omandatud kogemuste kohta. Samuti tekitas see projekti partnerite vahel parema ühtekuuluvustunde.

Kuigi kodulehel (www.caera.org) olid lingid kõikide partnerorganisatsioonide lehekülgedele, ei kasutanud kõik partnerid oma organisatsioonide kodulehte selleks, et aidata projekti tulemusi levitada. Samuti on negatiivseks asjaoluks see, et kokkuvõtte projektist (partnerriikide keeltes) ei ole kodulehele üles pandud.

Lisaks internetile on partnerid kasutanud palju erinevaid tulemuste levitamise viise, sealhulgas konverentsid ning trükitud materjalid. Tegevused on pälvinud tähelepanu mitte ainult kohalikul, aga ka regiooni, riigi ja rahvusvahelisel tasandil.

Kahjuks seetõttu, et projekti kaks peamist tulemust – brošüür ning juhendmaterjal – said valmis hilinemisega, ei ole olnud võimalik hinnata nende kahe mõju levitamisele.

Küll aga arutasid partnerid detailselt nende kahe toote levitamise küsimusi Eestis toimunud projektikoosolekul ning oli näha, et on välja töötatud konkreetsed plaanid tulemustega edasi töötamiseks ka peale seda, kui projekt on lõppenud, nagu näitab alljärgnev tsitaat:

'Me kasutame brošüüri selleks, et aidata teistel organisatsioonidel aru saada CAERA raames läbi

viidud protsessidest. Me proovime maaturismi alaseid koolituskursusi viia erinevatesse piirkondadesse”.

Kokkuvõtted ja soovitused

Kokkuvõttes on tegu olnud eduka projektiga, mis on üldjoontes saavutanud projektitaotluses sätestatud eesmärgid. Vaatamata sellele, et oli hilinemisi tegevuste läbiviimises, on enamus kavandatud tulemustest saavutatud ning mõnel juhul isegi rohkem.

Mis puudutab edasisi tegevusi tulevikus, on enamus partneritest identifitseerinud võrgustikud või tugistruktuurid (näiteks maaelu arendamise assotsiatsioonid, maaturismi organisatsioonid), kellega koostööd kavandatakse. Tulevikus võiks projektidesse juba sellelaadseid organisatsioone varem kaasata.

Õpetamise protsessis on olnud palju häid ja innovaatilisi näiteid kasutatavas koolitusmetoodikas, näiteks rollimängud müügitehnika täiustamiseks, mida kasutas Eesti partner ning kodulehekülje loomine, õpetamaks suhtlemis- ja esitlusoskust, mida kasutati Prantsusmaal.

Kui projektis on olnud nõrkusi, siis on selleks asjaolu, et organisatsioonid eraldiseisvana on teinud väga tõhusat tööd, aga koostöös ei ole olnud nii head kui võiks. Samas on aga selge, nagu näitab projekti raames koostatud juhendmaterjal tööks maakogukondadega, et on tehtud tööd ühiste eesmärkide nimel.

Mis puudutab hindamisprotsessi, on partnerid positiivselt reageerinud antud tagasisidele ja tehtud soovitustele. Lisaks projekti välise hindaja märkustele on partnerid läbi viinud ka

enesehindamist, mis näitab nende soovi pidevalt kvaliteeti parandada.

Projektis osalejatele tuleb avaldada kiitust kvaliteetse töö eest, millel on kahtlemata olnud positiivne mõju kasusaajatele.